
Kyrkomötet
Motion 2022:56
av Boel Johansson m.fl.

Studier i religionspsykologi för blivande präster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se till att religionspsykologi blir ett obligatoriskt ämne i prästutbildningen.

Motivering

När en kris drabbar ett samhälle öppnar ofta församlingen rum för att ge människor möjlighet till ljuständning, själavårdssamtal och minnesstund. När en enskild drabbas av en kris är det inte ovanligt att man söker sig till församlingen för att samtala med en präst eller en diakon. Vid sidan av traditionella själavårdssamtal kan man även få samtala med jourhavande präst genom 112. Det faktum att väntetiderna för att komma fram ofta är långa tyder på att behoven är stora. De samtal som varje präst har inför en begravning är till en del ofta själavårdande. Det här är ett område där Svenska kyrkan fortfarande har ett gott renommé. Vi har seklers erfarenheter av själavård i existentiella kriser. Präster har i alla tider haft utbildning i själavård, för att kunna leva upp till de krav som ställs.

I den utbildning som präster idag får ingår 80 timmars utbildning i själavård inom den avslutande kursen vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut (SKUI). Denna utbildning ska ge blivande präster en komplettering till de kunskaper man har i sin teol. mag. Problemet är att blivande präster inte självklart har några tidigare kunskaper på området att komplettera vid SKUI. Religionspsykologi, som ingår i religionsbeteendevetenskap, är det ämne som ger akademiska kunskaper om själavård och existentiell hälsa. Före 2012 krävdes minst 20 p/30 hp i religionsbeteendevetenskap. Detta är numer inte ett obligatoriskt ämne i prästutbildningen, utan ett tillval för den intresserade. Hur god utbildningen än är vid SKUI, går det inte att tro, att en utbildning i teoretisk och praktisk själavård som motsvarar endast två veckors studier kan vara ens i närheten av de krav som med rätta ställs på en präst. För diakoner är situationen betydligt bättre: I grundutbildningen krävs utbildningar där psykologi ingår och vid SKUI får man fler timmar i själavård.

Själavård brukar beröra kriser i vid mening, frågor om tro och tvivel, svårigheter i relationer, missbruk, känslor av meningslöshet och oro inför livet och döden. Det finns ofta en tydlig existentiell dimension och själavårdare välkomnar var och en som är i behov av samtal oavsett tro, tvivel eller medlemskap i Svenska kyrkan. Existentiell hälsa är ett begrepp som får alltmer uppmärksamhet. Kunskaper om att existentiell hälsa finns vid sidan av och i samspel med fysisk, psykisk och social hälsa sprids alltmer. Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen liksom SKR (Sveriges kommuner och regioner) och många regioner efterlyser kompetens inom existentiell hälsa och ohälsa för befolkningen. I Svenska kyrkans församlingar vill vi säga: Välkomna till

kyrkan! Det här kan vi. Präster och diakoner är utbildade för det här. Men numer stämmer det inte alltid för prästerna.

Församlingsbor ska kunna lita på att präster behärskar grunderna i själavård och inte skadar någon på grund av okunskap. Det förtroende som fortfarande finns i samhället och hos många enskilda för kyrkans professionalitet inom själavårdsområdet får inte missbrukas. Präster ska kunna vara trygga i att ha fått nödvändiga kunskaper och färdigheter i själavård i sin utbildning, när en människa i nöd tar kontakt och vill samtala. Själavård är inte lätt. Riktigt svåra samtal kan riskera att äventyra också själavårdarens hälsa, självförtroende och tro.

När en ny prästutbildning snart ska beslutas är det nödvändigt att den utbildning som ges i själavård vid SKUI kompletterar akademiska studier i religionspsykologi.

Gävle den 1 augusti 2022

Boel Johansson (POSK)

Johanna Öhman (POSK)

Katarina Glas (POSK)

Stig Axelsson (POSK)

Lena Arman (POSK)

Sofia Rosenquist (POSK)